

Ettevõtlusmuinasjutt. Lugu sellest, kuidas riik särama löi

Seitsme vee ja metsa taga ühe väikese jõe kaldal metsa ja aasa vahel elas vana mees oma kolme pojaga. Naine oli tal ammu surnud ning nii ta seal asjatas ja kasvatas oma kolme järeltulijat omaenese tarkuse ja tundmise järgi. Kuigi vennad, olid kõik kolm väga erinevad. Kaks vanemat pidasid end targaks, aga kolmandat, kõige nooremat, narrisid lollikeseks. Eks neil võis pealt vaadates isegi õigus olla. Kaks vanemat õppisid hoolega, täitsid kõiki koduseid ülesandeid, kui noorim samal ajal hulkus metsas, vaatas, selili aasal, pilvede liikumist, uuris kaldal jõevoolu muutumist kärestikus, ragistas kõrkjates ning puhus vilepilli. Kõik ümbritsev huvitas teda rohkem kui kodutööd ning koolielu. Vanemad vennad pidasid noorimat imelikuks: too oskas vastata vaid küsimustele, mis puudutasid kodumetsi, -niitusid, jõeäärset või taevakaart.

Kõige vanemast vennast kasvas poliitik. Ta oli tähtsust täis ja teadis täpselt, kuidas teised elama peavad. Kõrgel ametikohal töötades sõitis ta uhkes džibis, kallid ülikond seljas, mööda maad ringi ja seletas suure suuga, mis on õige, mis on vale. Oma kallite valijatega kohtus peentes restoranides oma valijate kulul ja seletas, kuidas tema ikka kõvasti töötab ja kõigi inimeste eest hoolitseb. Keskmine vend oli veidi tagasihoidlikum ja endasse tõmbunud. Kuid temagi tegi tähtsat tööd - õpetas koolis lapsi. Kuna tööd oli nii palju, päevad pikad, siis kodus võis näha teda vaid kirjutuslaua taga töid parandamas, tunde ette valmistamas, aruandeid täitmas. Nooremat venda ta pigem kadestas tema vabaduse ja julguse eest elada nii, nagu too elas - kooskõlas loodusega. Temal ei olnud lihtsalt selleks kõigeks aega: närviliselt näppis ta prilliraame ja arvutit ning ohkis-puhkis pidevalt oma raske elu üle. Noorim vendadest oli vähenõudlik, hoolitses oma isalt päritud maja, metsade, põldude ja jõe eest.

Kord aastas, isa sünnipäeval, said nad ühise laua taga kokku ning vanemad vennakesed kinnitasid, kui tähtsat tööd nad teevad ja kui vajalikud nad ühiskonnale on.

Kuni juhtus ühel päeval ootamatu sündmus. Suure ja võimsa riigi kuri valitseja plaanis kõikide oma naabrite elu hulluks ajada. Oma võlupeeglikesest, kust sai iga päev kinnitust, et on maailma võimsaim ja hinnatuim valitseja, sai ta teada kurva tõe: teda ei austatud ega kardetud enam piisavalt. Nüüd otsustas see kuri kuningas näidata kõigile teistele riikidele, kellega neil tegemist on. Kui seni said väikesed naaberriigid suurelt sõbrahinnaga elektrit, siis nüüd lülitati kõik nupud välja ja naabermaad mattusid pimedusse. Vanem vend oli paanikas - tulemas olid valimised ja tema uhked valgustatud valimisplakatid vajasisid elektrit, et tema lubadused ja otsustuskindel nägu kõigile kodanikele helendaksid. Keskmine vend ei kütnud maja enam ammu puuahjuga - kiire ja raske elu nõudis mugavusi, nii andis igas eluruumis sooja elektriradiaator, nüüd siis kohkuma paneva hinna eest. Vanemad vennakesed olid paanikas ja sõitsid nädalavahetusel vanemate koju isale oma rasket elu kurtma. Isa oli see mees, kes oli üle elanud igasugused võimud ja rasked perioodid.

Isa oli tark ja elukogenud, elus palju iseseisvalt õppinud, aga ka kõva leiutaja. Tema noorim poeg tundis täiskasvanu-eas suurt huvi isa leiutiste vastu ja sai talle tubliks õpipoisiks. Taadi targal juhendamisel oli kogu talu tootmine ja energiavarustus niimoodi välja ehitatud, et kui kuri naaber elektri ära võttis, siis selles talus toodeti elektrit tuulegeneraatorite ja päikesepaneelidega. Talu lähedal kõrgusid kaks tuulegeneraatorit ja põllul asus päikesepaneelipark. Isa ja poja koostöös olid valmis ehitatud ka akud energia salvestamiseks. Ja nüüd olidki kohkunud ja suures hädas vanemad vennakesed kodutalus isalt abi ja nõu palumas, kuidas nemad saaksid sooja toa ja valgustatud valimisplakatid.

Kuid isale ei meeldinud vanima poja suhtumine oma riiki ja rahvasse. Ta oli nõus poega aitama ainult ühel tingimusel, et selle väikese riigi iseseisva elektrisüsteemi väljaehitamisse ei kaasata kasuahneid välisinvestoreid. Vanimal pojalt tuleb hakata tõsiselt tööle oma rahva ja riigi hüvanguks. Tal tuleb loobuda populismist ja inimestega manipuleerimisest, tuleb oma väikest riiki juhtida iidse talumehetarkusega. Keskmisele pojale näiteks soovitas isa majas taaskasutada puuahju, köögis puudega köetavat pliiti ja õuel paiknevat veekaevu. Isa oli lahkelt nõus keskmist poega aitama. Kuna too oli kooliõpetaja, siis tegi isa ettepaneku avada koolis tehnikaring, kus vanemate klasside poisid saaksid õppida talumajapidamises vajalikke elektri- ja mehaanikatööoskusi.

Keskmise venna kogu suvine puhkus möödus remondi ja ehituse tähe all, küttepude varumisega oma metsast. Maja katusele paigutati mitu päikesepaneeli. Isa õpetas vendi ehitama ka päikeseenergiasalvesteid. Keskmisest vennast sai julge kooliõpetaja, kelle eestvedamisel tehti ümber ajast ja arust kooliprogrammid, et õpetajad ei peaks istuma õhtuti arvuti taga ega tegelema mõttetute aruannete täitmisega. Samuti ehitati kooli juurde oma tuulepark. Noorim vend aga jäi oma liistude juurde. Ta jäi loodusega suureks sõbraks ja innustas teisi loodust märkama, hoidma ja nautima. Ta käis oma mõtetest ja tegemistest koolides ja meedias rääkimas ning sai aja jooksul arvestatavaks eestkõnelejaks. Tema juhendamisel avati tehnikakoole, kus õpetati elektri- ja ehitusinsenere ning kus õppis igas vanuses inimesi. Noorim vend tundis huvi ka uue põlvkonna tuumajaamade vastu ja uuris põnevaid energiatootmise lahendusi üle maailma. Temast sai üle maailma kuulus leiutaja. Vanim vend osutus valituks ja temast sai tubli energeetikaminister. Ta pidas oma isale antud töötust, et ei hakka oma rahvast kurnama kõrgete energiahindadega. Seetõttu tekkis selles riigis palju uusi tootmis- ja tööstusettevõtteid. Majandus õitses ja rahvas oli õnnelik.

Suure riigi elanikud aga jälgisid tähelepanelikult, mismoodi kujunevad sündmused väikeses naaberriigis. Nad otsustasid tõugata troonilt oma kasuahne ja edeva kuninga. Võlupeeglike kadus ja siiani ei tea sellest keegi enam midagi.

Siit loo moraal: igal väikeriigil peavad olema oma toimetulekusüsteemid, et mitte sõltuda suurriikide ja suurfirmade kapriisidest.

Annika Nairis, Karola Saare Are Kooli 8.klass

ERA ARE. Juhendaja Marju Sepp